

Brüssel, 24.7.2020
COM(2020) 332 final

2020/0150 (CNS)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS,

millega lubatakse Prantsusmaal kohaldada Guadeloupe'il, Prantsuse Guajaanas, Martinique'il ja Réunionil toodetud traditsioonilise rummi suhtes teatavate kaudsete maksude vähendatud määra

{SWD(2020) 141 final}

SELETUSKIRI

Prantsusmaa äärepoolseimatest piirkondadest pärineva rummi suhtes kohaldatakse alates 1923. aastast Prantsusmaa mandriosa turul aktsiisimäära erikorda. Alates siseturu loomisest ja aktsiisimaksude ühtlustamisest Euroopas on seda eriomast aktsiisikava kohaldatud Euroopa Liidu nõusolekul.

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Ettepanek käsitleb nõukogu otsust, millega asendatakse kehtiv nõukogu 20. veebruari 2014. aasta otsus nr 189/2014/EL,¹ mis on vastu võetud Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 349 alusel. See artikkel võimaldab võtta erimeetmeid äärepoolseimate piirkondade jaoks, kuna selles tunnistatakse, et nendes piirkondades on tingimused, mille püsivus ja koosmõju piiravad arengut ning mõjutavad nende majanduslikku ja ühiskondlikku olukorda. Kõnealune artikkel võimaldab selliseid meetmeid tingimusel, et need ei õõnesta liidu õiguskorra, sealhulgas siseturu ja ühise poliitika terviklikkust ja sidusust. Käesoleva otsusega lubatakse Prantsusmaal kohaldada Prantsusmaa äärepoolseimates piirkondades Guadeloupe'il, Prantsuse Guajaanas, Martinique'il ja Réunionil toodetud ja seal tarbitud traditsioonilise rummi suhtes teatavate kaudsete maksude vähendatud määra². Kaudsete maksude vähendamine ei tohi ületada 50 % Prantsusmaa tavalisest alkoholiaktsiisist ja on piiratud aastakvoodiga 144 000 hektoliitrit puhast alkoholi. Kõnealune erand kaotab kehtivuse 31. detsembril 2020.

Kõnealuse korra eesmärk on hüvitada traditsioonilise rummi suuremad tootmiskulud Prantsusmaa äärepoolseimates piirkondades ja tagada turulepääs Prantsusmaa mandriosas, mis on nende peamine turuväljund. Ettevõtjate ebasoodne konkurentsiolukord tuleneb Prantsusmaa äärepoolseimate piirkondade kaugusest, saarelisest asendist, väiksusest, rasketest looduslikest oludest ja keerulisest kliimast ning majanduslikust sõltuvusest mõnest tootest, eelkõige suhkruroo, suhkru ja rummi väärtusahelast, ning kõik see takistab tõsiselt nende majandusarengut.

Tuginedes käesolevale ettepanekule lisatud analüüsidokumendile, milles uuritakse praegust korda ja võimalike poliitikavalikute potentsiaalset mõju 2020. aastale järgneval perioodil, teeb komisjon ettepaneku pikendada kõnealust korda kuni 2027. aastani, suurendades aastakvooti 153 000 hektoliitrile puhtale alkoholile. Vähendamise maksimummäär on jätkuvalt 50 %. Aastakvoodi suurendamine 153 000 hektoliitriini on kooskõlas kvoodi varasema suurendamisega, mis vastab tootmise kasvule ja on piisav, et vähendada vajadust täiendavate muudatuste järele enne uue otsuse seitsmeaastase kehtivusaja lõppu. Sellega lahendatakse kindlaksmääratud kvoodi probleem, mille tulemusena on kvooti korrapäraselt kohandatud, tehes nõukogu otsustesse muudatusi, mida tavaliselt kohaldatakse tagasiulatuvalt. See on avaldanud negatiivset mõju tootjate suutlikkusele oma tootmist planeerida ja mõnel juhul ka nende pikaajalistele investeeringutele. Kvoodi väikene tõus on lisaks kooskõlas rahvatervise- ja konkurentsipoliitikaga.

¹ ELT L 59, 28.2.2014, lk 1.

² Need kaudsed maksud on aktsiisimaksud ja „vignette sécurité sociale“ (VSS). Aktsiis on konkreetsete toodete, nt alkoholi või tubaka müügile või kasutamisele kehtestatud kaudne maks ja seda kohaldatakse tavaliselt teatava summana toote hulga kohta. Kogu aktsiisitulula läheb täielikult liikmesriikidele. VSS on sotsiaalkindlustusmaks, millega maksustatakse Prantsusmaal müüdavaid alkoholseid jooke, et vähendada etüülalkoholi liigsest tarbimisest tulenevaid terviseriske. VSSI kogutakse lisaks riiklikule aktsiisile.

Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega

2017. aasta teatistes strateegilise partnerluse kohta ELi äärepoolseimate piirkondadega³ märgiti, et äärepoolseimad piirkonnad seisavad jätkuvalt silmitsi tõsiste probleemidega, millest paljud on püsivad. Kõnealuses teatistes tutvustatakse komisjoni lähenemisviisi nende piirkondade toetamisel, tuginedes nende ainulaadsetele eelistele, tehes kindlaks uued kasvusektorid, mis võimaldaksid majanduskasvu ja töökohtade loomist.

Sellea seoses on käesoleva ettepaneku eesmärk toetada Prantsusmaa äärepoolseimaid piirkondi oma eeliste ärakasutamisel, et võimaldada kohalikku majanduskasvu ja töökohtade loomist suhkruroo-, suhkru- ja rummisektoris. Käesolev ettepanek täiendab kõrvalisele asukohale ja saarelisele asendile vastavate valikmeetmete programmi (POSEI),⁴ mille eesmärk on toetada primaarsektorit ja toorainete tootmist.

Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega

Ettepanek on kooskõlas 2015. aasta ühtse turu strateegiaga,⁵ mille kohaselt kavatseb komisjon luua süvendatud ja õiglasema ühtse turu, millest saavad kasu kõik sidusrühmad. Kavandatud meetme üks eesmärk on vähendada äärepoolseimate piirkondade ettevõtete lisakulusid, mis takistavad nende täielikku osalemist ühtsel turul. Piiratud koguste tõttu (asjaomane rummikogus moodustab vähem kui 1,5 % alkoholsete jookide tarbimisest Prantsusmaal) ei ole ette näha negatiivset mõju ühtse turu sujuvale toimimisele.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

Õiguslik alus

Õiguslik alus on ELi toimimise lepingu artikkel 349. Kõnealune säte võimaldab nõukogul võtta vastu erimeetmed, millega kohandatakse aluslepingute kohaldamist ELi äärepoolseimate piirkondades.

Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)

Üksnes nõukogul on volitus võtta Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 349 alusel vastu erimeetmeid äärepoolseimate piirkondade suhtes, et muuta aluslepingute, kaasa arvatud ühise poliitika kohaldamist nendes piirkondades tulenevalt seal valitsevatest püsivatest ebasoodsatest tingimustest, mis mõjutavad äärepoolseimate piirkondade ühiskondlikku ja majanduslikku olukorda. See kehtib ka erandite lubamise kohta ELi toimimise lepingu artiklist 110. Nõukogu otsuse ettepanek on seega kokkusobiv subsidiaarsuse põhimõttega.

Proportsionaalsus

Käesolev ettepanek on kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artikli 5 lõikes 4 sätestatud proportsionaalsuse põhimõttega. Kavandatud muudatustega ei minda kaugemale sellest, mis on vajalik selleks, et lahendada vaatlusalused probleemid ning sel moel saavutada lepingu eesmärk tagada siseturu nõuetekohane ja tulemuslik toimimine.

Kvoot 153 000 hektoliitri puhast alkoholi vastab varasemale aastasele kasvumäärale, mis on 2 % rummitoodangust.

³ COM(2017) 623 final

⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. märtsi 2013. aasta määrus (EL) nr 228/2013

⁵ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Ühtse turu täiustamine: rohkem võimalusi inimestele ja ettevõtetele“ (COM(2015) 550 final), lk 4.

Vahendi valik

Tehakse ettepanek võtta vastu nõukogu otsus, millega asendatakse nõukogu otsus nr 189/2014/EL.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

Praegu kehtivate õigusaktide järelhindamine või toimivuse kontroll

Välisuuring kinnitas korra asjakohasust, kuna äärepoolseimate piirkondade tootjatel on mandriosa tootjatest jätkuvalt suuremad tootmiskulud, mida praegu kompenseeritakse vähendatud aktsiisimääraga.

Rummitootmise kasv suurendas nõudlust suhkruroo järele ning uuringu kohaselt toodeti korra tõttu 53 000 tonni suhkruroogu, mis tõi kaasa 400 töökohta suhkruroo, suhkru ja rummi väärtusahelas. Uuringus leiti, et rahaliselt ületavad kulud korrast saadavat kasu. Rummil on Prantsusmaa äärepoolseimate piirkondade majanduses oluline roll, mida tuleb korra üldise tõhususe kindlakstegemisel arvesse võtta.

Vaatamata Prantsusmaa äärepoolseimate piirkondade traditsioonilise rummi turuosa vähenemisele leiti uuringus, et kõnealune kord oli üldiselt tõhus Prantsusmaa mandriosa turule juurdepääsu säilitamisel absoluutarvudes.

Kvoodimehhanism vähendab siiski korra üldist tõhusust. Uuringus märgitakse ka, et üldist tõhusust saaks parandada parema järelevalveraamistiku abil.

Lõpuks leiti uuringus, et kõnealune kord on jätkuvalt kooskõlas muude seonduvate ELi poliitikavaldkondadega.

Konsulteerimine sidusrühmadega

Osana praeguse korra analüüsi toetavast välisuuringust saadi kõigilt sidusrühmadelt vastused küsimustike, intervjuude ja arutelude kaudu. Avalik konsultatsioon võimaldas saada vastuseid erinevatelt sidusrühmadelt, kuigi osalemine piirdus viie vastusega ELi kodanikelt, kahe vastusega ettevõtjalt, ühega valitsusväliselt organisatsioonilt, ühega ametiühinguorganisatsioonilt ja ühe vastusega ettevõtjate ühenduselt (kokku kümme vastust).

Mõjuhindang

Käesolev algatus on ette valmistatud kaheosalisena: praeguse korra järelhindamine, millele lisandus tulevikku suunatud hindamine. Hinnang kehtiva korra jätkamise ja võimaliku muutmise potentsiaalse mõju kohta on esitatud analüüsidokumendis, sealhulgas hindamist sisaldavas lisas. Käesolev dokument põhineb välisuuringul ja liikmesriigi esitatud teabel.

4. MÕJU EELARVELE

Ettepanek ei mõjuta Euroopa Liidu eelarvet, kuna aktsiisimaksudest saadav tulu läheb täielikult liikmesriikidele.

5. MUU TEAVE

• Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord

Erandi rakendamise ja toimimise järelevalve on Prantsusmaa ametiasutuste ja komisjoni ülesanne, nagu see on seni olnud.

Prantsusmaal palutakse esitada 30. septembriks 2025 aruanne ajavahemiku 2019–2024 kohta. Aruanne peab sisaldama järgmist:

- teave tootmisega seotud lisakulude kohta
- majanduslikud moonutused ja mõju turule
- teave tulemuslikkuse ja tõhususe kohta ning sidususe hindamiseks muude ELi poliitikavaldkondadega
- teave uue õigusakti jätkuva asjakohasuse ja ELi lisaväärtuse kohta.

Aruandluse eesmärk peaks ühtlasi olema koguda kõigilt asjaomastelt sidusrühmadelt teavet nende täiendavate tootmiskulude taseme ja arengu, nõuete täitmisega seotud kulude ja turumoonutuste juhtumite kohta.

Tagamaks, et Prantsusmaa ametiasutuste kogutud teave sisaldab andmeid, mida komisjon vajab teadliku otsuse tegemiseks kava kehtivuse ja elujõulisuse kohta tulevikus, koostab komisjon konkreetsed suunised nõutava teabe kohta. Kõnealused suunised on nii palju kui võimalik ühised ELi äärepoolseimate piirkondade sarnaste kavadega, mida reguleerivad sarnased õigusaktid.

See võimaldab komisjonil hinnata, kas erandi tegemise põhjused on endiselt olemas, kas Prantsusmaa antud maksusoodustus on endiselt proportsionaalne ja kas on võimalik võtta alternatiivseid meetmeid maksuerandi süsteemile, võttes arvesse nende rahvusvahelist mõõdet.

Aruande struktuur ja nõutavad andmed on esitatud ettepaneku 1. lisas.

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS,

millega lubatakse Prantsusmaal kohaldada Guadeloupe'il, Prantsuse Guajaanas, Martinique'il ja Réunionil toodetud traditsioonilise rummi suhtes teatavate kaudsete maksude vähendatud määra

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 349,
võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,
olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,
võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust⁶,
toimides seadusandliku erimenetluse kohaselt
ning arvestades järgmist:

- (1) Nõukogu otsusega nr 189/2014/EL⁷ lubati Prantsusmaal kohaldada Guadeloupe'il, Prantsuse Guajaanas, Martinique'il ja Réunionil toodetud ning Mandri-Prantsusmaal müüdava traditsioonilise rummi suhtes vähendatud aktsiisimäära, mis võib olla väiksem nõukogu direktiiviga 92/84/EMÜ kehtestatud aktsiisi alammäärast, kuid peab moodustama vähemalt 50 % tavapärasest riiklikust alkoholiaktsiisist. Aktsiisi vähendamine piirdub 144 000 hektoliitri puhta alkoholi aastakvoodiga. Erandi kehtivus lõppes 31. detsembril 2020.
- (2) 18. oktoobril 2019 palusid Prantsusmaa ametiasutused komisjonil esitada ettepanek nõukogu otsuse kohta, millega pikendataks otsuses nr 189/2014/EL sätestatud loa tähtaega, suurema kvoodiga veel seitsme aasta jaoks, 1. jaanuarist 2021 kuni 31. detsembrini 2027.
- (3) Kohaliku turu väiksust arvesse võttes saavad asjaomase nelja äärepoolseima piirkonna destilleerimiskojad arendada oma tegevust üksnes siis, kui neil on piisav juurdepääs Prantsusmaa mandriosa turule, mis on nende rummi peamine müügikoht (65 %). Traditsioonilise rummi raskused liidu turul konkureerimisel tulenevad kahest näitajast: suuremad tootmiskulud ja kõrgemad maksud pudeli kohta, kuna traditsioonilist rummi turustatakse tavaliselt suurema alkoholisisaldusega ja suuremates pudelites.
- (4) Suhkruroo, suhkru ja rummi väärtusahela tootmiskulud on nendes neljas äärepoolseimas piirkonnas suuremad kui maailma muudes piirkondades. Eelkõige mõjutavad koostisosade ja tootmise kulusid nelja äärepoolseima piirkonna kaugus, rasked looduslikud olud ja kliima. Lisaks on tööjõukulud suuremad kui naaberriikides, kuna Guadeloupe'il, Prantsuse Guajaanas, Martinique'il ja Réunionil kohaldatakse Prantsuse sotsiaaloigust. Nendes äärepoolseimates piirkondades kohaldatakse ka liidu keskkonna- ja ohutusstandardeid, mis toovad kaasa olulised investeeringud ja kulud,

⁶ ELTC XXX, XXX, lk XXX.

⁷ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=celex%3A32014D0189>

mis ei ole seotud otseselt tootlikkusega, isegi kui osa nendest investeeringutest kaasrahastatakse liidu struktuurifondidest. Lisaks on nende äärepoolseimate piirkondade destilleerimiskojad väiksemad kui rahvusvaheliste korporatsioonide destilleerimiskojad. See toob kaasa suuremad tootmiskulud toodanguühiku kohta.

- (5) Prantsusmaa mandriosas turustatav traditsiooniline rumm on tavaliselt suuremates pudelites (36 % rummist müüakse liitrites pudelites) ja suurema alkoholisisaldusega (40–59°) kui konkureerivad rummitooted, mida turustatakse tavaliselt 0,7-liitrites pudelites alkoholisisaldusega 37,5°. Suurem alkoholisisaldus toob omakorda kaasa suuremad aktsiisid, suurema VSSi ja lisaks igalt müüdud rummiliitritl suurema käibemaksu. Seega jääb vähendatud aktsiisimäär, mis ei ole tavapärasest riiklikust alkoholiaktsiisist rohkem kui 50 % madalam, proportsionaalseks suuremate tootmiskuludest ja kõrgemast aktsiisist, VSSist ja käibemaksust tulenevate kumulatiivsete lisakuludega.
- (6) Seepärast tuleks arvesse võtta ka lisakulusid, mis tulenevad kümne aasta pikkusest tavast turustada traditsioonilist rummi suurema alkoholisisaldusega, mis toob kaasa suuremad maksud.
- (7) Lubatav maksusoodustus, mis hõlmab nii ühtlustatud aktsiise kui ka VSSi, peab olema proportsionaalne, et mitte kahjustada liidu õiguskorra terviklikkust ja sidusust ning et kaitsta moonutamata konkurentsi ühtsel turul ja riigiabipoliitikat.
- (8) Maksualane eelis ei ole seni ühtset turgu mõjutanud, kuna traditsioonilise rummi turuosa on viimastel aastatel vähenenud 11 % rummipõhiste alkoholoolsete jookide tarbimise suurenemise tõttu.
- (9) Selleks et vältida Prantsusmaa äärepoolseimate piirkondade majandusarengu tõsist piiramist ning tagada suhkruroo-, suhkru- ja rummitööstuse jätkumine ja sellega seotud töökohtade loomine Prantsusmaa äärepoolseimates piirkondades, on vaja uuendada ja suurendada otsuses nr 189/2014/EL sätestatud loa aastakvooti.
- (10) Tagamaks, et käesolev otsus ei kahjusta ühtset turgu, tuleks kõnealuse meetme tingimustele vastavatest ülemeredepartemangudest pärit rummi koguseks kehtestada 153 000 hektoliitrit puhast alkoholi aastas.
- (11) Arvestades, et maksusoodustus ei ületa määra, mis on vajalik lisakulude korvamiseks, ning see hõlmab väikeseid koguseid ja üksnes tarbimist Prantsusmaa mandriosas, ei õõnesta meede liidu õiguskorra terviklikkust ega ühtsust.
- (12) Selleks et komisjon saaks hinnata, kas loa andmist õigustavad tingimused on jätkuvalt täidetud, peaks Prantsusmaa ametiasutused esitama komisjonile 30. septembriks 2025 järelevalvearuande.
- (13) Käesolev otsus ei piira ELi toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 võimalikku kohaldamist,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Erandina ELi toimimise lepingu artiklist 110 lubatakse Prantsusmaal pikendada oma mandriosas Guadeloupe'il, Prantsuse Guajaanas, Martinique'il ja Réunionil toodetud

traditsioonilise rummi suhtes direktiivi 92/84/EMÜ⁸ artiklis 3 alkoholile ettenähtud aktsiisi täismäärast väiksemat aktsiisimäära ja riigisiseste õigusaktide kohaselt kohaldatava maksu „cotisation sur les boissons alcooliques” (VSS) täismäärast väiksema VSSi määra kohaldamise aega.

Artikkel 2

Artiklis 1 sätestatud erandit kohaldatakse kuni 24. maini 2021 Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 110/2008⁹ II lisa punkti 1 alapunktis f määratletud rummi suhtes ning alates 25. maist 2021 Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2019/787¹⁰ I lisa punkti 1 alapunkti g alapunktis i määratletud rummi suhtes, mis on toodetud Guadeloupe’il, Prantsuse Guajaanas, Martinique’il ja Réunionil tootmispaigas kogutud suhkruroost ning milles lenduvate ainete, välja arvatud etüül- ja metüülalkoholi sisaldus ühe hektoliitri absoluutse alkoholi kohta on vähemalt 225 grammi ja mille alkoholisisaldus on vähemalt 40 mahuprotsenti.

Artikkel 3

- (1) Käesoleva otsuse artiklis 1 osutatud vähendatud aktsiisimäärad ja VSSi määrad, mida kohaldatakse käesoleva otsuse artiklis 2 osutatud rummi suhtes, on piiratud aastakvoodiga 153 000 hektoliitrit puhast alkoholi.
- (2) Käesoleva otsuse artiklis 1 osutatud vähendatud aktsiisimäär ja VSSi määr võivad mõlemad olla väiksemad direktiiviga 92/84/EMÜ kehtestatud alkoholiaktsiisi alammäärast, kuid peavad moodustama vähemalt 50 % direktiivi 92/84/EMÜ artikli 3 kohaselt alkoholile kehtestatud täismäärast või VSSi täismäärast.
- (3) Käesoleva artikli lõike 2 alusel lubatud kumuleeruv maksusoodustus ei tohi moodustada enam kui 50 % direktiivi 92/84/EMÜ artikli 3 kohaselt alkoholile kehtestatud täismäärast.

Artikkel 4

Prantsusmaa esitab hiljemalt 30. septembriks 2025 komisjonile järelevalvearuande, mis võimaldab komisjonil hinnata, kas artiklis 1 sätestatud loa andmise tingimused on jätkuvalt täidetud. Aruanne peab sisaldama lisas nõutud teavet.

Artikkel 5

Käesolevat otsust kohaldatakse 1. jaanuarist 2021 kuni 31. detsembrini 2027.

⁸ Nõukogu 19. oktoobri 1992. aasta direktiiv 92/84/EMÜ alkoholi ja alkoholsete jookide aktsiisimaksude struktuuri ühtlustamise kohta (EÜT L 316, 31.10.1992, lk 29).

⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. jaanuari 2008. aasta määrus (EÜ) nr 110/2008 piiritusjookide määratlemise, kirjeldamise, esitlemise, märgistamise ja geograafiliste tähiste kaitse kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 1576/89 (ELT L 39, 13.2.2008, lk 16).

¹⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2019. aasta määrus (EL) 2019/787, milles käsitletakse piiritusjookide määratlemist, kirjeldamist, esitlemist ja märgistamist, piiritusjookide nimetuste kasutamist muude toiduainete esitlemisel ja märgistamisel, piiritusjookide geograafiliste tähiste kaitset ning põllumajandusliku päritoluga etüülalkoholi ja destillaatide kasutamist alkoholsetes jookides ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 110/2008 (ELT L 130, 17.5.2019, lk 1).

Artikkel 6

Käesolev otsus on adresseeritud Prantsuse Vabariigile.
Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*